

Ивко Николић

Универзитет у Београду, Учитељски факултет

Методичка теорија и пракса, број 1/2021

УДК: 371.3::91(076)(075.8)(048.83)

стр. 133– 134

ГЕОГРАФСКИ ПОЈМОВИ КРОЗ ОГЛЕДЕ Миланка Циновић, Милутин Тадић (2020).

Географски појмови кроз огледе. Београд: Учитељски факултет.

Универзитетски уџбеник *Географски појмови кроз огледе* конципиран је према наставном плану и програму основних студија студијског програма за образовање учитеља, за истоимени изборни предмет, на Учитељском факултету у Београду.

Књига је подељена на три поглавља, од којих су прва два теоријска – *Увод у географију и Експеримент: научни – демонстрациони – школски*, а трећи практични – *Извођење географских огледа*.

У трећем поглављу су кроз пет потпоглавља детаљно приказани школски огледи применљиви у настави предмета из групе природних наука који су заступљени у оба циклуса основног образовања. Свако потпоглавље је посвећено једној геосфери, односно појмовима научних дисциплина које проучавају процесе у тим геосферама: *Атмосфера, Литосфера, Хидросфера, Биосфера и Космос и Земља*.

Потпоглавља чине заокружене целине и могу се посебно изучавати.

Потпоглавља почињу *Репетиторијем* одговарајућих географских појмова, односно појмовима географских дисциплина које се баве проучавањем конкретне геосфере. Репетиториј је уврштен с циљем да се студенти припреме за лакше праћење огледа приказаних у наставку. Репетиторији су илустровани са 28 одговарајућих планова табли, или графичким резимеима, како су их коаутори назвали. То може бити врло корисно, јер студент једним погледом може у целини обухватити одређену тематску целину. Све фазе свих 47 огледа фотографисане су и приказане у рукопису

уџбеника у виду „фото-стрипа“, са укупно 242 фотографије. Фотографије добро расположених студената – експериментатора важне су јер целом рукопису уџбеника дају аутентичност: – *Ми смо извели овај експеримент, зашто га не би и ви извели, једноставно је?*

Након репетиторија, следе описи појединачних огледа (укупно 47), у којима су косим словима истакнути географски (и сродни) појмови који се кроз те огледе могу на очигледан начин увести и објаснити. Појмови се при томе не објашњавају, јер је то већ урађено у репетиторију. Сваки оглед је изложен на фолио-страници књиге на исти начин: на левој страни објашњења, увек истим редоследом (*Циљ огледа / демонстрације – Контекстуални појмови – Материјална средстава – Посељак – Шта се види / дешава? – Зашто је то иако – Извори*), а на десној страни фотографије главних фаза огледа и фотографије студената – експериментатора.

Иза прва два поглавља, а у трећем иза сваког потпоглавља, на две стране налази се рубрика *Утврди, прошири и провери знање*. На првој страни су увек задаци у вези са географским појмовима из конкретне географске области (*дефиниши, класификуј, резимирај, графички прикажи*), а на другој страни је тест у форми повезивања појмова са њиховим најкраћим објашњењима. Није предвиђено да се по уџбенику пише, па све цртеже, шеме, решења и одговоре треба писати у свесци, намењеној за то.

Уџбеник је писан академским стилем. Објашњења су довољна, дефиниције географских појмова поједностављене и јасне. Задаци у рубрикама на крају потпоглавља су добро изабрани/формулисани и решиви на основу садржаја одговарајућег потпоглавља. Текст је логично структурисан и коректно документован, у складу са АПА стилем. За сваки школски оглед наведени су извори. На крају је списак коришћених извора, прво списак географске литературе, својеврсне „лектире“ за студенте учитељских факултета, а потом списак коришћених књига и чланака.

Уџбеник је првенствено намењен студентима на учитељским, односно педагошким факултетима, с тим да га у раду могу успешно користити и наставници разредне наставе и наставници географије.